

GMINA MSZANA DOLNA

charakterystyka demograficzna

opracowanie mgr Marek Nawieśniak

WSTĘP

Celem scharakteryzowania przemian społeczno – gospodarczych, na terenie omawianej gminy wykorzystano materiały statystyczne udostępnione przez Starostwo Powiatowe w Limanowej, Urząd Gminy Mszana Dolna, dostępne materiały demograficzne w Internecie, źródła książkowe oraz słowniki pojęć geograficznych.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY MSZANA DOLNA

Wprowadzony 1 stycznia 1999 r. trójstopniowy podział administracyjny naszego kraju, spowodował, że Gmina Mszana Dolna znalazła się w granicach nowo utworzonego województwa małopolskiego.

Ryc. Gmina Mszana Dolna – zarys granic

Miasto i Gmina Mszana Dolna o powierzchni 197 km² i liczbie mieszkańców około 24.000, leży w powiecie limanowskim, na terenie województwa małopolskiego. Miasto Mszana Dolna (7.470 osób), będące siedzibą władz gminnych stanowi lokalny ośrodek wielofunkcyjny, pełniący funkcję usługową nie tylko w stosunku do własnych mieszkańców, ale i w stosunku do mieszkańców terenów wiejskich Gminy , jak i gmin sąsiednich (Niedźwiedź, Lubomierz , Rabka).

Dotyczy to w szczególności obsługi administracyjnej ludności, usług, szkolnictwa, służby zdrowia i handlu.

STRUKTURA DEMOGRAFICZNA GMINY MSZANA DOLNA

Struktura demograficzna (wg J. Flis) – to obraz aktualnego stanu społeczeństwa na danym terenie.

- Stan i rozmieszczenie ludności

Gmina obejmuje 9 miejscowości, w których mieszka obecnie 16.024 mieszkańców. Rozmieszczenie ludności jest bardzo nierównomierne. Wynika to, głównie z przyczyn przyrodniczych, tj. ukształtowania terenu oraz położenia przy szlaku komunikacyjnym

MIEJSCOWOŚĆ	LICZBA MIESZKAŃCÓW W TYS.
Kasinka Mała	3,094
Kasina Wielka	2,814
Mszana Górna	2,452
Lubomierz	2,0
Olszówka	1,565
Łostówka	1,337
Łętowe	1,147
Raba Niżna	1,026
Glisne	0,301

W badanym przedziale czasowym, tj. lata 1985 – 2001 r. liczba ludności systematycznie rosła z 13.500 do wspomnianych wcześniej 16.024 osób. Główną przyczyną tego zjawiska, jest wysoki przyrost naturalny na terenie Gminy, co zresztą od dawna było cechą południa Polski.

Przy małej powierzchni Gminy, wynoszącej 27 km² średnia gęstość zaludnienia wynosi 575os./km², co jest zbliżone do gęstości zaludnienia Tajwanu (594os./km²).

Gęstość zaludnienia na tym terenie jest wykładnią przyrostu naturalnego i migracji.

- Migracje

Migracje – czyli naturalny ruch ludności, to zmiana miejsca pobytu. Dzielimy je na zewnętrzne i wewnętrzne.

W analizowanym przedziale czasowym odnotowano prawidłowość wpływającą na wzrost gęstości zaludnienia na terenie Gminy. Od roku 1985 obserwuje się systematyczny spadek odpływu ludności poza teren Gminy. Ma to wpływ na stały wzrost ogólnej liczby mieszkańców. Powodem tego jest transformacja naszej gospodarki oraz ogólnopolski wzrost stopy bezrobocia.

- Przyrost naturalny

O strukturze demograficznej Gminy decyduje **przyrost naturalny** (wg. J. Flis - wzrost liczby ludności po uwzględnieniu różnicy między ilością urodzeń a ilością zgonów w określonym przedziale czasowym).

Dane statystyczne podają, że przyrost naturalny na terenie Gminy Mszana Dolna w roku 2001 na 1000 mieszkańców wyniósł 8,16. Jest to wskaźnik bardzo wysoki, tym bardziej że obecnie w naszym kraju notuje się ujemny przyrost naturalny.

- Struktura płci

Analizując strukturę płci ludności Gminy, notuje się nadwyżkę mężczyzn nad kobietami. (51% : 49%).

KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
7.893	8.311

Wywołane jest to zjawiskiem ucieczki młodych kobiet w wieku 20 – 39 lat do miast w poszukiwaniu tzw. „lepszyc warunków życia”.

W niedługim czasie hasło „Żona dla rolnika” – symbol terenów dawnych PGR – ów, będzie na czasie i dla tego rejonu.

-

- Struktura wieku

% LUDNOŚCI W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM	% LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM	% LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM
32,17	54,21	13,61

Analizując strukturę wieku społeczeństwa Gminy, można śmiało zaliczyć je do młodych. Przewaga ludności młodych grup wiekowych powoduje, iż zjawisko starzenia się społeczeństwa nie jest problemem tej Gminy.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA I TENDENCJE NA RYNKU PRACY

Ponad 54% ludności gminy Mszana Dolna jest w wieku produkcyjnym. Analizując strukturę zatrudnienia odnotowuje się systematyczny spadek zatrudnionych lub utrzymujących się z pracy na roli. Powodem jest duży nakład pracy wynikający z niskiej klasy bonitacyjnej gleb tych terenów, niekorzystnym ukształtowaniem terenu oraz rozdrobnieniem gospodarstw.

Dostosowanie naszej gospodarki do wymogów gospodarki rynkowej również i na tym terenie wpłynęła na obraz struktury zatrudnienia.

Znaczny odsetek zatrudnionych w III sektorze gospodarki narodowej (usługi), nie jest niczym szczególnym, czy różniącym ten teren od reszty kraju.

Najwięcej zatrudnionych jest w zakładach świadczących usługi: budowlane, transportowe, składowe i edukacyjne. Nagły wzrost zatrudnienia w 2001 r. w służbie zdrowia wskazuje na wzrost mobilności mieszkańców Gminy w poszukiwaniu pracy poza miejscem zamieszkania.

- Bezrobocie

Transformacja gospodarki objawiła się nie tylko przebranzowaniem zatrudnienia, ale i wzrostem stopy bezrobocia.

W latach 1994 – 2001 systematycznie rosła, zresztą jak w całym kraju liczba bezrobotnych i wyniosła na terenie Gminy 1400 osób, które pozostawały bez pracy.

Wynikało to z różnych przyczyn do których można zaliczyć:

- niskie kwalifikacje zawodowe ludności,
- mała mobilność zawodowa i przestrzenna
- możliwość dorobienia w tzw. „szarej strefie gospodarki”.

PODSUMOWANIE

Reasumując można stwierdzić, iż struktura społeczno – gospodarcza gminy Mszana Dolna jest odzwierciedleniem zmian zachodzących strukturze Polski. Zmiany gospodarcze, rozbudowa infrastruktury oraz zmiany wymuszone są postępowaniem

cywilizacyjnym i dążeniami naszego kraju do wstąpienia w szeregi państw Unii Europejskiej.